

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

สติอยู่ตรงไหนก็จะไม่เข้า

ก่อนจึงหัน

พระให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติทุก ๆ องค์นะ ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ อย่าหวังอะไรในโลกนี้ มีแต่ฝันแต่ไฟ พูดยให้ตรงศัพท์แสงของธรรม มันหม้อยู่ที่หัวใจ สิ่งต่าง ๆ ไม่อด แต่มันอดอยากอยู่ที่หัวใจ เพราะหัวใจมันหิวโหย ได้ไม่พอ ๆ ความได้ไม่พอ ความติดดินนั้นนะมันเอาไฟมาเผาเจ้าของ นี่เราต้องการให้เห็นความพอคืออะไร ในโลกมีแต่ธรรมเท่านั้นพอ นอกจากนั้นไม่มี โลกของกิเลสเป็นโลกที่หิวโหยโรยแรง หิวตลอดไม่มีคำว่าพอ ตั้งแต่มหาเศรษฐีลงมาจนถึงคนทุกชั้นไร้เชื้อใจ ความหิวพอ ๆ กัน ยิ่งได้มากเท่าไรยิ่งหิวมาก ๆ นั้นแหละกิเลส คือเหมือนเราเอาเชื้อเสริมไฟ ใสเชื้อเท่าไรเปลวมันจรดเมฆ ๆ จะให้มันดับด้วยการใสเชื้อเข้าไม่มี ต้องถอยเชื้อออกไฟถึงจะดับ นี่เรื่องกิเลสความหิวโหยมีตลอด หาอะไร ๆ มาให้มีแต่จะใสเชื้อไฟเข้าไป พอเป็นพอไปความรู้จักประมาณพอดีมีความสุข นี่ฝ่ายทั่ว ๆ ไป

สำหรับพระเราไม่มีเท่าไรตัดออกให้หมด ทุกสิ่งทุกอย่างมีอะไรตัดออกให้หมด มีแต่บำรุงจิตใจของเราด้วยสติธรรมปัญญาธรรม ดูจิตใจที่มันจะแหวก จะไขว่คว้าไปหาอะไรเอาไฟเอาไฟมาเผามัน ให้ดูจิตตัวนี้นะ ผู้ใดมีสติดีผู้นั้นจะได้หลักเกณฑ์ต่อไป สติครอบอยู่ตรงไหนก็จะไม่เข้า ก็จะไม่ดิ้นผันตัวเองนะ สติเป็นสำคัญมาก จากนั้นปัญญาใช้เป็นระยะ ๆ นี่คือนักบวช พุทธศาสนาคือตลาดแห่งมรรค ผล นิพพาน ตลาดแห่งมรรค ผล นิพพาน นี่ใครจะเป็นเจ้าของสมบัติเหล่านี้ ท่านยกให้อันดับหนึ่งก็คือพระ พระเป็นอันดับหนึ่งที่จะครองมรรค ผล นิพพานได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย จากนั้นก็รองลงมาเป็นลำดับลำดับ

เราเป็นพระประเภทใดให้ตั้งปัญหานี้ถามตัวเอง ถ้าตั้งปัญหาถามตัวเองบ่อย ๆ ความอดทนสำหรับพยายาม สติที่ตั้ง ความพากความเพียรจะหนุนกันไป ได้สมบัติเหล่านี้เข้ามาพอเป็นระยะ ๆ นะ ธรรมพอเป็นระยะ ไม่ใช่หิวตลอดไป เพียงได้ความสงบนี้เย็นอยู่ในขั้นนี้แล้ว เพิ่มเข้าอีก สงบเท่าไรยิ่งเย็น ๆ เข้าไปเรื่อย ความพอพอดี ๆ อยู่ที่ไหนพอดีหมด นั้น ยิ่งจิตสว่างกระจ่างแจ้งขึ้นโดยลำดับ สังหารกิเลสตัวหิวโหยออกจากใจแล้วไม่มีคำว่าหิว มีแต่คำว่าพอ พอครอบโลกธาตุคือพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่าน จิตใจท่านพอครอบโลกธาตุ จิตใจของโลกมีแต่ความหิวโหย ติดดินไปด้วยกิเลสเผาอยู่ตลอดเวลา

ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ใ้เรื่องโลกเรื่องสงสารนั้นมันเป็นอย่างนั้นนะไม่ว่าเขาว่าเรา ว่าแต่โลก ๆ เราบวชเป็นพระโลกอันหนึ่งมันก็เป็นอยู่ภายในใจของเรา นั่นแหละ ก็เลสแทรกอยู่ตรงไหนโลกแทรกอยู่ที่ตรงนั้น ให้เราแก้โลกของเรา ภายในของเราออกไปแล้วเราจะมีความสะดวกสบาย ไปที่ไหนเย็นไปหมด ๆ ผู้มีธรรมภายในใจพอเป็นลำดับลำดับานะ ถ้าไม่มีธรรมเท่านั้นหิวโหย ยิ่งไม่สนใจในอรรถในธรรมเลย นั้นเรียกว่ายังเหลือแต่ลมหายใจ ไฟเผาตลอดเวลาในหัวอก ให้พากันจำเอานะ

สถานที่นี้เหมาะสมสำหรับความเพียร ผมรักสงวนมากสถานที่สำหรับบำเพ็ญเพียรของพระ ไม่ยอมให้ใครเข้าไปพลุกพล่านวุ่นวายอะไรได้เลย แบ่งสันปันส่วนให้เรียบร้อย เพื่อพระจะได้บำเพ็ญภาวนาสะดวกสบาย แล้วแก้ ภัยไม่อยู่ที่ไหนนะอยู่ที่ใจ แล้วคุณก็ไม่อยู่ที่ไหนอยู่ที่ใจเช่นเดียวกัน ภัยคือกิเลสเป็นไฟเผาหัวใจ คุณคือธรรมเป็นน้ำดับไฟ ดับกันลงตรงนั้น เมื่อดับได้มากแล้วนั้นแหละท่านว่าบรมสุข นี่ละความสุขที่ดี ความทุกข์ที่ดี มารวมอยู่ที่หัวใจดวงเดียว ๆ แต่ละคน โลกกว้างแสนกว้างอย่าเอามาเป็นประมาณ ไม่ใช่เป็นที่อยู่ของกองทุกข์และความสุขนะ อยู่ที่หัวใจเรา ตัวดีตัวดีนี้แหละ เพราะตัวดีตัวดีที่สร้างพื้นสร้างไฟได้แก้กิเลสก็อยู่ที่หัวใจ น้ำดับไฟได้แก้ธรรมก็อยู่ที่หัวใจของเรา ให้นำไปปฏิบัติรักษานะ

จะไม่มีแล้วนะ ศาสนาพุทธเราซึ่งเป็นศาสนาสมบูรณ์แบบสด ๆ ร้อน ๆ ด้วยมรรคผล นิพพาน แล้วใครจะทรงละถ้าไม่ใช่พวกเราทั้งหลายทรง พระพุทธเจ้าสอนโลกนี้สอนพระเป็นอันดับหนึ่งนะ ให้ถือเราเป็นอันดับหนึ่งที่จะก้าวเข้าสู่มรรค ผล นิพพาน ได้ด้วยความพากเพียรของเรา ให้พากันอุตสาหะพยายามนะ อย่าตื่นอย่าเต้น อย่าหลงอย่าไหล ใฝ่ฝันกับมันเรื่องโลกเรื่องสงสาร มีมาดั้งเดิม ดึกกับสว่างมีมาดั้งเดิม เป็นข้าศึกกันมา เพราะฉะนั้นจึงได้แก้กันไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งผู้แก้เสร็จสิ้นไม่มีอะไรเหลือแล้ว นั้นละเรียกว่าพอแล้วที่นี้ความทุกข์หมด ตั้งแต่บัดนั้นไปตลอดอนันตกาล ท่านเรียกว่านิพพาน เทียง สุขเที่ยงตลอดไปเลย ให้พากันจดจำเอา

พระมีขนาดนี้ก็พอดีแล้ว มากกว่านี้ไม่ได้ที่פקประกอบความพากเพียรมันคับแคบไป เราจึงกำหนดไว้ให้พอดี ๆ เพื่อจะได้ประกอบความพากเพียรสะดวกสบายสำหรับพระเรา ต่อไปนี้จะให้พร

หลังจ้งหัน

คำว่าครุนี้เราก็คือเป็นคนอภัพทางหนึ่งเหมือนกันนะ เป็นครุทางฝ่ายธรรมะพวกปริยัตินี้ไม่เอาเลย จึงเรียกว่าอภัพ ไม่ว่าจะทางนักธรรมทางบาลี ผู้ใหญ่มอบภาระให้เรา

เป็นครูจริงๆ ก็พอหลบหลีกได้ๆ เพราะมีผู้สามารถจะเป็นครูได้ มหาเปรียญก็มีหลายองค์ หาทางออกจนได้ เลยไม่เป็นครูสอนใคร นักเรียนก็ไม่ได้สอนใคร บาลีก็ไม่สอนใครเลย ออกล้วนๆ คือออกสอนตนล้วนๆ เลย ทีนี้เวลาออกก็ออกจริงๆ ด้วย ไปอยู่สถานที่ใดๆ ไม่มีการสอนใครเลย แล้วก็ไปหาอยู่สถานที่ที่เขาก็เป็นคนป่าคนเขา เขาไม่มีเวลาที่จะมา ศึกษาอรรถธรรมกับเรา ก็ไปหาอยู่สถานที่เช่นนั้น มันก็เหมาะดีเลย ก็ได้พูดให้ลูกศิษย์ฟัง ในช่วง ๙ ปีนี้เหมือนตกนรกทั้งเป็นเลยเรา ช่วง ๙ ปี ตั้งแต่พรรษา ๗ ถึงพรรษา ๑๖ นี้ ที่ว่าหนักมากเชียว

อย่างจะมีผู้ให้เราสมัครไปติดคุกติดตะราง แล้วติดคุกติดตะรางกิเลสก็ขาดไปลอยไป ขาดไปเหมือนกันกับที่เราทำความพากเพียรอยู่ในป่าในเขาซึ่งแสนทุกข์ทรมานนี้ เราสมัครเป็นนักโทษเลยนะ คือนักโทษเขาไม่ได้หนักหนาอะไร งานการอะไรก็ไม่หนักไม่หนามีแต่งานถูกบังคับเสียมากกว่า เพราะฉะนั้นการทำงานของนักโทษจึงไม่ได้ทำด้วยความสมัครใจเต็มใจ ไม่ได้ทำด้วยความพอใจ มีแต่ขาดความนับถือเท่านั้น สังคมไม่ยอมรับไม่นับถือเท่านั้นเอง เรื่องความทุกข์ของเขาไม่ได้ทุกข์นะ ดีไม่ดีเขายังบอกว่ามีงานมากมายอยู่นอกเรือนจำเสียอีก ถ้าหากว่าให้เข้าไปอยู่ในเรือนจำไม่มีคนนับถือก็ตาม แต่กิเลสหลุดลอยออกไปเหมือนเราทำความเพียรนี้ เราจะสมัครไปอยู่ในเรือนจำ เพราะมันเบากว่านี้มาก เราบำเพ็ญของเรามันหนักมากจริงๆ นะแต่ที่นี้หนักเหล่านี้ทุกแง่ทุกมุมหนักด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่หนักด้วยการถูกบังคับเหมือนนักโทษในเรือนจำ นักโทษในเรือนจำนี้ต้องถูกบังคับ เพราะเป็นนักโทษ

สำหรับเราไม่ได้เป็นนักโทษในเรือนจำนั้น แต่มันเป็นนักโทษในเรือนจำของกิเลสที่มีความโหดร้ายทารุณเอามากยิ่งขึ้นกว่านายบังคับเรือนจำเขา กิเลสมันหนักมาก พูดแล้วเรา สลดสังเวชนะ เวลาจะเป็นจะตายจริงๆ การประกอบความพากเพียร แต่สำคัญที่จิตมันไม่ถอย สำคัญอันนี้ละ ทุกข์ขนาดไหนมันก็พอใจทุกข์ เป็นก็พอใจเป็น ตายพอใจตาย อันนี้ทุกข์ขนาดไหนมันก็บั้นได้เพราะความพอใจ การประกอบความเพียรไม่มีใครบังคับเรา แต่เราบังคับเราเองยิ่งหนักแน่นยิ่งกว่าคนอื่นมาบังคับ บังคับตลอดเวลาทั้งที่ลับที่แจ้ง ยืนเดินนั่งนอน เว้นแต่หลับ บังคับจิตตัวนี้ ตัวนี้ตัวให้ติดให้ติดที่สุด ขอให้พี่น้องลูกหลานทั้งหลายทราบเสียว่า กองทุกข์ในโลกนี้อยู่กับกิเลสที่ฝังอยู่ในใจของสัตว์ มันไม่ให้อยู่เป็นสุขได้นะ มันหากติดหากดิน

สมบัติเงินทองข้าวของนั้นเป็นเครื่องประดับโลกอันหนึ่งของกิเลสต่างหาก ส่วนที่มันหมุ่นอยู่ภายในไม่มีใครรู้ นอกจากมันเหลือประมาณแล้วถึงจะรู้ได้ นี่มันมีอยู่กับทุกคน

มีมากมีน้อย เราพูดแบบไม่ลำเอียงพูดแบบธรรมดา ไม่เหมือนกิเลส กิเลสนี้เป็นอย่างหนึ่งมาพูดอย่างหนึ่งๆ มีลี้ลับอยู่ในนั้น มีหลอกมีหลอนร้อยพันพันคมอยู่ในนั้น ในกิริยาของกิเลส ร้อยพันพันคมของธรรมมีแต่ร้อยพันพันคมที่จริงล้วนๆ เลยไม่มีปลอม ฉลาดก็ฉลาดทางธรรมไปล้วนๆ ถึงได้เห็นกันชัดเจนซี เวลามันหนักถึงขนาดน้ำตาร่วงนั่งอยู่บนภูเขา สู้กับกิเลส ตั้งหน้าตั้งตาที่จะพัดกับมันเต็มเหนี่ยว แล้วมันพัดเรานี้ไม่เป็นท่าเลย นี่เราก็เห็นประจักษ์กับหัวใจของเรา

เรื่องกระแสของกิเลสรุนแรงนี้เหมือนคลื่นมหาสมุทรนั้นแหละ แล้วเอาฝ่ามือไปกั้นมันได้ยังไง ฝ่ามือขาด เจ้าของแหลกไปเลย เวลามันเชี่ยวชาญจัด กิเลสนี้ถึงขนาดนั้นนะ เห็นประจักษ์ในหัวใจเรานี้ ถึงขนาดน้ำตาร่วงถึงได้ร่วงคนเรา ใช้วิธีไหนก็สู้มันไม่ได้ ปีบเดียวปัดที่เดียวตกทะเลหลวงๆ กระแสของมัน ตั้งสติพับลัมพร้อมเลย ตั้งปับลัมพร้อมๆ ตั้งหน้าตั้งตาตั้ง พอตั้งพับลัมพร้อมกันเลย อำนาจของมันแรงกว่า แล้วที่นี้เอาความเพียรมาจากไหน เมื่อสติไม่มีไม่จัดว่าเป็นความเพียร ความเพียรอยู่ที่สติเป็นพื้นฐานสำคัญทีเดียว นี่มาพูดให้เป็นคติแก่พี่น้องลูกหลานทั้งหลายว่า ตัวภัยจริงๆ อยู่ที่หัวใจของทุกคนนะ อย่ามองดูข้างนอก มันหลอกออกไป เป็นเงา หลอกอย่างนั้นหลอกอย่างนี้ให้ตื่นไปนั้น มันไม่ให้เห็นตัวพินตัวไฟตัวมันผลึกมันตันให้ตื่น ไม่เห็น อันนี้สำคัญ โลกไม่เห็นว่างั้นเลย

ศาสนาไหนก็ตามเราไม่เคยเห็นที่จ่อเข้ามาดูหัวใจซึ่งเป็นมหาภัยให้เห็น เห็นแต่พุทธศาสนาเท่านั้นจึงลงจุดนี้เลย นี่แม่นยำมากทีเดียว เพราะตัวกองทุกข์อยู่ที่นี้ ตัวเป็นพินเป็นไฟอยู่ที่นี้ น้ำดับไฟคือธรรมก็อยู่ด้วยกัน บอกทั้งสองอย่างเลย อยู่จุดนี้นะ เอาลงจุดนี้ให้ได้นะ พอพูดอย่างนี้ก็ระลึกถึงพ่อแม่ครูจารย์มัน พอเราไปถึงท่านก็ไล่เบียดเลย ท่านมาหาธรรมหรือ ธรรมอยู่ที่ไหน โอ๊ย ไม่ลืมนะ จำได้ทุกกิตทุกกิติ ท่านก็ไล่ไปถึงต้นไม้ภูเขา ดินฟ้าอากาศทั่วแดนจักรวาล ไม่ใช่กิเลสไม่ใช่ธรรม กิเลสแท้ธรรมแท้ สุขแท้ทุกข์แท้อยู่ที่ใจเอา เอาลงนี้ให้ได้เรื่องภาวนา มีจิตตภาวนาเท่านั้นจะสังหารสิ่งเหล่านี้ได้ จะรู้ทั้งกิเลสทั้งธรรมด้วยกันนี้แหละ เอา เน้นหนักลงจุดนี้นะ เอาให้ดี ภาวนา ว่างั้น จิตตภาวนาเลยเทียว เพราะเราขึ้นเวทีแล้วจะไปหาต่อยกกระสอบอะไร ขึ้นเวทีแล้วก็เรียกว่าประจัญบานกับข้าศึกแล้ว ยืนจังก้าคอยอยู่นี้ใส่กันเลย หงายเลยๆ สู้มันไม่ได้

โอ๊ย ไม่ลืมนะ มันฝังลึกทุกอย่างเราถ้าลงอะไรได้ฝัง ไม่ว่าตีว่าชั่วฝังลึกทุกอย่าง ถึงขนาดน้ำตาร่วงคือมันไม่เป็นท่าเลยไม่มีทางสู้ได้ รู้ชัดเจนรู้เจ้าของไม่มีทางสู้ได้ ก็เหมือนกับเรารู้เสียด้วยกำปั้น ใครจะเก่งขนาดไหนไปสู้เสียด้วยกำปั้น แชมเปียนก็แชมเปียนเออะนะเลือดสาด ไปสู้เสียด้วยกำปั้น กำปั้นแชมเปียนนั้นแหละแต่สู้เล็บเสื่อไม่ได้ใช้

ไหม ตบที่เดียวเลือดสาด ยังไม่ได้กัดละนะ ตบเฉยๆ ก็เลือดสาด แخمเปี่ยนหงายหมาลง มา เลือดสาดเลือดเต็มตัว นี่ละเวลากิเลสมันรุนแรง เป็นเหมือนเราสู้เลือดด้วยกำปั้น

ฝึก ต่อมาเอาอีกๆ ถึงขนาดที่ว่ากูมึง ไม่ถึงใจจะว่ากูมึงได้ยังไง กูมึงในใจนะ น้ำตา ร่วงมันออกกูมึงได้เลยเทียว เคียดแค้นเต็มทีแต่สู้มันไม่ได้ แบบสู้เลือดด้วยกำปั้น หือ มึงเอา กูขนาดนี้เทียวหรือ ถึงขนาดนั้นนะ โอ๊ย ไม่ลืมนะ เคียดแค้นอยู่คนเดียว หือ มึงเอา กูขนาดนี้เซียวหรือ ยังไงมึงต้องฟังวันหนึ่ง ให้กูถอยกูไม่ถอย ยังไงมึงต้องฟังวันหนึ่ง เวลา นี้ กูสู้มึงไม่ได้ กูยอมรับว่าสู้ไม่ได้ แต่กูไม่ถอย มันเคียดแค้น นี่ที่ได้จับมาพิจารณา ความ เคียดแค้นให้บุคคลผู้ใดสัตว์ตัวใดก็ตามเป็นกิเลสทั้งนั้น แต่ความเคียดแค้นให้กิเลสซึ่งฝัง อยู่ในหัวใจซึ่งจะสังหารมันนี่ กลายเป็นความเคียดแค้นเป็นอรรถเป็นธรรม เป็นทางมรรค ผลนิพพาน ให้จำเอาไว้ละ ความเคียดแค้นมีสองประเภท ความเคียดแค้นให้กิเลสซึ่งเป็น ข้ำศึกของตัวเองนี่เป็นอรรถเป็นธรรมล้วนๆ อาศัยความเคียดแค้นนั้นละพกไว้ในหัวใจ มุ มานะขัดกัน ความเคียดแค้นหนักเท่าไรความเพียรก็ยิ่งหนักๆ

สู้ไม่ถอย สุดท้ายก็มีท่าสู้ นั่นเห็นไหมละ เพราะแพ้นี้ไปอีกฝึกอีก กลับมาอีก ไปอีก ฝึกอีก กลับมาอีก วิธีการฝึกกรรมาก็หลายแบบ เป็นวิธีที่ถูกต้องที่ได้ผลดีกว่ากันยังไงบ้าง เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนไว้หลายวิธี พวกผ่อนอาหาร อดอาหาร พวกอดนอน เดินมาก นั่ง มาก เหล่านี้ วิธีไหนเป็นวิธีที่ดีกว่ากันให้น้ำวิธีนั้นมาใช้ เราก็กินทางนี้ด้วย หาวีรนี้ด้วย มัน ก็มาถูกวิธีที่กรรมอีกแหละ อย่างอื่นก็ไม่ถูก เช่น อดนอนนี้อดไปก็คืน อดไปเท่าไรยิ่ง ทื่อๆ หากความสว่างไสวภายในใจไม่มี โอ๊ย อย่างนี้ยังงั้น ไม่ถูก แน่ะ แทนที่สติสดั้งและ ปัญญาจะคล่องแคล่วว่องไวกลับทื่อไปหมด ไม่ถูก นี่ก็เป็นวิธีการ

ท่านแสดงไว้อย่างเนลัชชิ ฐติงค์ ๑๓ แต่มาปฏิบัติกับเราไม่ถูก ท่านวางไว้เป็น กลางๆ แล้วแต่จะถูกกับจริตนิสัยของใคร แต่สำหรับกับเราไม่ถูก พลิกหา แล้วก็มาถูกอัน ที่มันทุกข์ทรมานมากๆ มาถูกผ่อนอาหาร อดอาหาร ตอนนั้นธาตุขันธ์กำลังแข็งแรงอยู่ด้วย นะ มันติดของมันธาตุขันธ์ กำลังของมันแรง ฉันทมากไม่ได้ ฉันทมากมันก็นอนมาก ชี้เกี่ยจ มาก อืดอาด สติสดั้งไม่ดีเลย พอผ่อนอาหารลงไป อดอาหารลงไป รู้สึกตัว สติดีขึ้นๆ ปัญญาค่อยคล่องตัว เอ้ ชอบกลแล้ว วิธีนี้ดี นั่น ที่นี้ก็จับติดละนะ ทุกข์ขนาดไหนก็ต้องทน เพราะวิธีการอย่างอื่นมันไม่ได้ ได้แต่วิธีการนี้

ก็เหมือนอย่างไรหรือสวนเราเนี่ย ไร่ของเรามันทำยากทำงานก็เหนื่อยก็เหนื่อยสวนไร่ นา ของเรา จะไปทำนาคนอื่นสวนคนอื่นไม่ได้ เป็นนาของเราเองเราก็ต้องทำ อันนี้ก็เป็นนิสัย วาสนาของเราเอง เราก็ต้องจำทนเพราะมันได้ชองนี้ ชองผ่อนอาหาร อดอาหาร ต่อไปมันก็

ไม่ค่อยผ่อน มีแต่อดทั้งนั้นแหละ ที่แรกทดลองมีผ่อนมื่อด พอได้ความชัดเจนแล้วอดดีกว่าผ่อน นั้น ที่นี้ก็ชัดแต่อด เพราะฉะนั้นมันถึงทุกข์มาก ทั้งๆ ที่ธาตุขันธ์มันอ่อนลงสติตั้งพื้นขึ้นได้ๆ จิตใจค่อยสว่างไสวขึ้นมา เอ้อ ถูกแล้วที่นี้ จับติดเลย นั้นแหละมันถึงได้ทำความเพียรด้วยวิธีอดอาหารมากกว่าวิธีอื่นสำหรับเราเอง

ที่นี้จับติดละที่นี้ ทุกข์ขนาดไหนก็ต้องทนเอา เพราะนิสัยวาสนาของเราเป็นอย่างนี้ จะทำแบบสะดวกสบายอย่างอื่น มันมีแต่เป็นผลรายได้ของกิเลส ผลรายได้ของธรรมไม่มีเลย ต้องเอาทางนี้แหละ นี่ละที่ว่าต้องเสีย ท้องเสียมาตั้งแต่พรรษา ๑๐ พรรษา ๗ ออกปฏิบัติ ๓ ปีเต็มนี้ท้องเริ่มเสียแล้ว เสียก็ไม่สนใจกับท้อง ไม่สนใจกับมันตลอดไปเลย มีแต่หมุ่นใส่ธรรมจี่ๆ ตลอด จนกระทั่งถึงเวลา ๙ ปี ตั้งแต่พรรษา ๗ ถึงพรรษา ๑๖ ล่วงไปแล้วถึงเดือน ๖ ฟังซิ นี่ที่ทุกข์แสนสาหัสไปเรื่อย วิธีทรมานส่วนมากมีแต่อดอาหาร อย่างอื่นมันไม่ได้ผลจะทำไฉน แล้วก็ผลไปอย่างนี้เรื่อย ๆ

ที่นี้เวลาจิตละเอียดเข้าไปเท่าไร อดอาหารยิ่งเพิ่มความละเอียดเข้าไปนะ เช่น จิตของเราได้หลักได้เกณฑ์มีความคล่องแคล่วเข้าไปเรื่อยๆ นี่ อดอาหารยิ่งเพิ่มความคล่องแคล่วเข้าไปเรื่อยๆ มันเป็นอย่างนั้นนะ แล้วจะให้หยุดได้ยังไงเมื่อผลก็เห็นอยู่อย่างนั้น เอากันเท่านั้น นี่พูดถึงเรื่องจิตเวลามันลุ่มลุกคลุกคลานลุ่มจริงๆ เวลากิเลสโหดร้ายโหดจริงๆ นะ โหดจนน้ำตาร่วงเราไม่ลืม แต่ก็ธรรมนั้นละเครื่องปราบกัน ความมุมานะ ความเคียดแค้นให้กิเลสถึงไหน ความมุมานะก็ถึงนั้นเลยเทียว ไม่มีคำว่าอ่อนข้อๆ เอากันอย่างหนัก จนกระทั่งตั้งเนื้อตั้งตัวได้ จิตใจก็สงบเป็นสมาธิขึ้นมา อยู่ที่ไหนสบายหมด นั้นละที่นี้ถึงขั้นสบายนะ อยู่ที่ไหนสบาย จิตไม่ว่าวุ่นขุ่นมัว ผ่องใสอยู่ตลอด อยู่ที่ไหนสบายๆ

นี่ละจิตดวงนี้ละถ้ากิเลสเข้าหุ้มห่อไว้หนาๆ แล้วสร้างแต่พื้นแต่ไฟให้เรา เผาเรากิเลสอยู่ในใจนี้ ที่นี้เวลาสร้างอรรถสร้างธรรมซึ่งเป็นน้ำดับไฟก็ค่อยเย็นขึ้นไปๆ จนได้หลักได้เกณฑ์ พอได้หลักแล้วที่นี้ก็เอาใหญ่เลย ชั้นสมาธินี้เป็นขั้นที่สบาย จิตสงบเย็นใจ อยู่ที่ไหนสบายหมด เพลินอยู่กับสมาธิ ทั้งวันอยู่ได้สบาย แต่มันหากได้เท่านั้นนะ ออกทางด้านปัญญา มันจึงเห็นช่องเห็นทาง พอออกทางด้านปัญญาจิตรู้สึกว่ชอบกลๆ สิ่งไม่เคยรู้ๆ สิ่งไม่เคยเห็นๆ สิ่งไม่เคยแก้ได้ๆ เป็นลำดับลำดับา ที่นี้มันก็หมุ่นแต่ปัญญา ทางสมาธิทั้งตุมเลย สมาธิที่สะดวกสบายนี้มันสะดวกสบายเฉยๆ มันไม่ได้ถอนกิเลสแก้กิเลสได้ ปัญญาต่างหากแก้หรือถอดถอนกิเลส มันก็หมุ่นทางด้านปัญญา ที่นี้ไปมันก็ไปใหญ่เลย มันไม่ค่อยพอดีแหละเรามันนิสัยผาดโผน ไปทางไหนมักจะผาดโผนทั้งนั้น ปัญญามันแก้กิเลสเป็นลำดับลำดับา เห็นชัดเจนๆ ที่นี้จิตก็ยิ่งหมุ่นใหญ่เลย เลยไม่ได้นอนทั้งวันทั้งคืน บางคืน

นอนไม่หลับตลอดรุ่ง กลางวันยังไม่หลับอีก คือมันหมุนของมัน ได้ที่แล้วนะนี่ มีความหวังหนักแน่นขึ้น ๆ มีความหวังมากเข้า ๆ จิตก็ยิ่งหมุนเข้าไปจนกลายเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ

พูดให้พวกนักภวานานี้ฟังบ้าง ใครเขาไม่พูดเรื่องกรรมฐาน เรื่องอสุภะอสุภังร่างกายนี้สำคัญมากนะ พวกนักภวานาต้องใช้ร่างกายเป็นอสุภะอสุภังมาก ๆ พิจารณาแยกธาตุแยกชั้น แยกความสวยงามไม่สวยงามออกดูเรื่อย ๆ ใช้ปัญญาพิจารณา อันนี้ก็ขลุมน อันหนึ่ง งานเกี่ยวกับอสุภะนี้หนักมากเหมือนกัน เรียกว่างานขลุมน งานนี้เราไม่เรียกว่าสติปัญญาอัตโนมัติ อันนี้เป็นงานขลุมน พอผ่านจากนี้ไปแล้วที่นี้เป็นงานสติปัญญาอัตโนมัติ หมุนตัวเองเลยตัว ๆ เวลามันหมุนเต็มที่แล้วความเห็นโทษของกิเลสก็เห็นเต็มหัวใจ เห็นคุณค่าของธรรมก็เต็มหัวใจด้วยกัน เมื่อต่างอันต่างเต็มหัวใจแล้วมันอยู่ไม่ได้นะคนเรา มีแต่จะออก มีแต่จะให้หลุดให้พ้นถ่ายเดียว ๆ ที่จะให้ถอยมานี้ให้ตัดคอเสียว่างั้น ไม่เสียตาย ยิ่งกว่าที่จะหมุนให้พ้นจากทุกข์ อันนั้นมีน้ำหนักมากกว่า มันก็เลยลืมหลับลืมนอนไม่สนใจ นี่ละความเพียร

เวลาธรรมมีกำลังให้จำเอาไว้นะ เวลากิเลสมีกำลังเอาเราหงายจนน้ำตาร่วง เวลาธรรมมีกำลังหมุนใส่กิเลสนี้หมุนตัว ๆ จนกระทั่งเห็นได้ชัดเจนว่ากิเลสอ่อนลง ๆ อ่อนลงโดยลำดับจนกระทั่งได้ค้ำเขี่ยหากิเลสตัวมันแก่ ๆ มันไปไหน มันไม่มีเลยปรากฏว่าประหนึ่งว่าเป็นอรหันต์น้อย ๆ ขึ้นมา คือค้นหากิเลสตัวไหนมันก็ไม่มี ไม่มีก็ค้น ค้นก็เรียกว่างาน คืองานค้นหากิเลส พอเจอกันเข้าก็ใส่กันเลย ๆ

ถึงขั้นนี้แล้วให้ถอยไม่มี ให้กลัวกิเลสไม่มี มีแต่มันอยู่ไหน ๆ เรื่อย กิเลสมันตัวฉลาดแหลมคมมาก ถ้าไม่ใช่สติปัญญาแล้วจะไม่เห็นไม่ทัน เอ้ามันไปไหน เจียบเหมือนไม่มีอะไร ค้ำเขี่ยหา ทดสอบทุกอย่าง เตียวโผล่ขึ้นมาใหม่ เห็นไหม.ใส่เปรี้ยวเลย ขาดสะบั้นอย่างรวดเร็ว นี่สติปัญญาเก่งเหมือนกิเลสมันแก่ ๆ ตั้งสติบ๊ีบขาดสะบั้นไปเลย ที่นี้เวลาสติปัญญาเก่งกิเลสตัวไหนโผล่มาขาดสะบั้นไปเลย มันทันกันอย่างนี้ระหว่างกิเลสกับธรรม เมื่อมีกำลังแล้วมันก็เห็นกันได้ชัดเจน เวลากิเลสมีกำลังเป็นอย่างนั้น ๆ เวลาธรรมมีกำลังเป็นอย่างนี้ ๆ ธรรมมีกำลังก็ฆ่ากิเลส กิเลสมีกำลังก็ฆ่าธรรม เวลาถึงธรรมฆ่ากิเลสแล้วอยู่ไหนฆ่าตลอด หมุนตัว ๆ เลย

ทุกข์มากนะนี่ที่เราพูด แต่มันไม่สนใจกับความทุกข์นะ ด้วยความสมัครใจอย่างว่า ถ้าสมมุติว่าใครติดคุกติดตะรางแก้กิเลสได้อย่างนี้ เราจะสมัครเข้าไปติดคุก เพราะอันนี้ลำบากมากที่สุด ใครจะไม่นับถือก็ช่างขอให้กิเลสขาดสะบั้นจากใจเรา เราพอใจ ๆ สมัครเลยติดคุกติดตะราง ไม่สนใจใครจะนับถือไม่นับถือ นี่คือความยากของการประกอบความ

พากเพียร นี้เราพูดตามนิสัยของคนไม่ได้เหมือนกันนะ บางองค์ก็เร็ว บางรายก็เร็ว บางรายก็ช้า ช้า ๆ เป็นชั้น ๆ ไป ไอ้เรานี้นิสัยวาสนาอาภัพ จะไปทำกรรมดาๆ มันไม่ได้เรื่อง มันต้องหมุนจีเลย เอาอย่างนั้น

ที่นี้เรื่องกองทุกข์ทั้งหลาย ที่กิเลสมันไปกว้านหมายนั้นหมายนี้ทั่วโลกดินแดน เห็นไม่เห็นก็ตามกิเลสไปเที่ยวหมายได้ ยึดได้ สร้างกองทุกข์มาให้เราได้ไม่สงสัย ที่นี้เวลาธรรมตีเข้าไป ๆ นี้ มันจะเห็นเรื่องของเหล่านั้นเข้ามา มันถอยเข้ามา กิเลสถอยเข้ามา ธรรมตีเข้ามา ๆ จากนั้นมันก็ปล่อยข้างนอก ปล่อยหมด ปล่อยเรื่อยเข้ามา เข้ามาถึงขั้นถึงจิต ปล่อยเข้าไปเรื่อย ๆ ฟาดนี้ขั้นก็หมด ขั้นก็คือรูปขั้น รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หมด เข้าไปรวมที่จิตดวงเดียว นั้น เวลาที่กิเลสตัวนี้ตัวสร้างทุกข์

ขั้นทั้งห้านี้เป็นเครื่องมือของกิเลส มันเป็นได้สองอย่าง ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วก็ เป็นเครื่องมือของพระอรหันต์ แต่ท่านไม่ยึด มันผิดกัน จึงเรียกว่าขั้นล้วน ๆ ไม่มีกิเลส เจือปนในขั้นนั้นเลย ถ้ามีกิเลสอยู่ขั้นเหล่านี้แลเป็นตัวกิเลสไปตามกัน ๆ เป็นสมุนของโจรวางั้นเถอะ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองมันก็ได้เป็นกิเลส แต่กิเลสแทรกเข้าไปนั้นมันก็เลย กลายเป็นสมุนของโจรไป พออันนี้หมดลง ตีเข้าไป ๆ หมด มันไม่มีที่ไหนมันก็เข้าสู่ใจ ๆ ตีเข้าไป แคมเข้าไป ๆ ช่วงกว้างมันตีเข้ามาหมดแล้ว ยังเหลือแต่ขั้น ตีขั้นเข้าไปก็เข้าไปหาใจ ตีเข้าไปถึงใจอย่างแท้จริงแล้วกิเลสอยู่ภายใน ตัวสังหาร ตัวพาเกิด แก่ เจ็บ ตาย อยู่ตรงนั้น ขึ้นชื่ออวิชา ตีเข้าไปตรงนั้น

พอถึงนั้นแล้วก็ถอนพรวดขึ้นมาเลย พออันนี้ถอนพรวดจำขึ้นเลยจิต เห็นไหมละ ไม่มีอะไรจะมีดียิ่งกว่าจิตที่กิเลสปิดบังไว้อย่างมืดตื้อนะ มืดที่สุดคือจิตที่กิเลสตัวมืดที่สุดนี้แหละ ไปปิดมันตรงไหนก็กลายเป็นที่มืด ไม่เชื่อบุญเชื่อบาป ไม่เชื่อนรกสวรรค์ คือกิเลสตัวนี้ตัวเดียวเท่านั้นที่หลอกโลกอยู่เวลานี้ ว่าบาปไม่มี บุญไม่มี สวรรค์ไม่มี พรหมโลกไม่มี นิพพานไม่มี เปเรตผีชนิดต่าง ๆ ซึ่งเต็มทั่วโลกธาตุ มันปฏิเสธทั้งหมดว่าไม่มี ๆ มีแต่กิเลสตัวเดียวนี้เป็นผู้ไปปิดบังไว้หมด หลอกสัตว์โลกไปเรื่อยให้กล้าหาญชาญชัยทำบาปทำกรรมตามความอยากของตน

ความอยากนั้นก็คือกิเลสเป็นตัวให้อยาก อยากทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ไม่คำนึงถึง บุญถึงบาป ครั้นตายแล้วก็ไปจมลงในนรก กิเลสมันไม่ได้ไปจม คนผู้หลงมันนั้นละไปจม นี้ละตัวสำคัญ คือกิเลสตัวนี้ที่หลอกโลกอยู่ตลอดเวลา ที่นี้เวลาธรรมจะจ่อเข้าไปในจิตนี้แล้วก็เห็นกิเลส แกก้นออก ๆ พอกิเลสจางไป ๆ จิตใจเริ่มสว่างไสวออกไป สิ่งไม่เคยรู้ ๆ สิ่งไม่เคยเห็น เห็นเข้าไปแล้วนะที่นี้ เพราะความมืดบอดมันจางไป เหมือนเมฆจาง ถ้าเมฆมันหนา

ที่บจจริง ๆ ตะวันร้อยดวงก็ไม่เห็นนะ แต่เวลามันจางลงไป ๆ มันก็เห็น อันนี้ก็เหมือนกัน พอจิตใจคือกิเลสจางไป ๆ มันก็มองเห็นเรื่อย ๆ ๆ

เอาลงไปจนกระทั่งถึงสุดยอดของกิเลส พอกิเลสตัวมืดที่สุด กล่อมได้หลายพันพัน คมก็คือ อวิชชาปุจฉยา ทำให้สัตว์โลกมืดบอดที่สุดก็คืออวิชชา หลอกสัตว์โลกให้เห็นว่าเป็นความสว่างกระจ่างแจ่มจนเกิดความอัศจรรย์ เราก็คือเป็นมาแล้ว นี่ก็คืออวิชชา นั่นเห็นใหม่ มันหลอกได้ทุกสันทุกคมนะกิเลส หลอกในทางมืดแล้วก็เอาความสว่างมาหลอกให้หลงความสว่าง มันอดดูทานไม่ได้นะ มันสว่างจำครอบไปหมดใจดวงนี้นะ ชั้นอุทาน โอ้โฮ ใจเราทำไมถึงได้สว่างไสวเอานักหนานา มันอัศจรรย์ใจตัวเอง มองดูร่างกายนี้เหมือนไม่มีโลกธาตุว่าง สว่างไปหมดเลย นี่เวลามันถึงขั้นนี้

นี่เป็นขั้นอวิชชาหลอกนะ เราไม่รู้ เราจึงมาอัศจรรย์อวิชชา โอ้โฮ จิตใจของเราทำไมมันถึงสว่างเอานักหนานา นี่ละที่นี้ธรรมเดือนนะ เราเคยคิดเมื่อไร พอเห็นว่าหลงตัวเองแล้ว หลงกลอวิชาแล้วที่นี้ อยู่ ๆ ธรรมะก็ผุดขึ้นมาในใจนะ ผุดขึ้นมาพูดเป็นคำ ๆ ทีเดียว แต่ไม่ได้ยินเสียงนะ หากเป็นคำพูดขึ้นมาจากหัวใจ เห็นว่าเราหลงอันนี้แล้วนี่ ท่านก็ผุดขึ้นมาเตือนว่า ถ้ามีจุดมืดต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั่นแหละคือตัวภพ จุดก็คือจุดอันสว่างไสว ต่อมกับจุดเป็นไวยากรณ์ใช้แทนกันได้ ก็คือต่อมอันสว่างไสวนั้นแหละ นั่นแหละคือตัวภพ ก็คือจุดนั้นแหละเป็นตัวภพ ก็อวิชชา นั่น มันก็ยังระลึกไม่ได้นะ แทนที่จะว่าจุดว่าต่อม มันจะจับเอาตัวจุดสว่างนั้น คือสว่างมันก็เป็นจุดของมัน เหมือนตะเกียงเจ้าพายุ แสงสว่างมันก็มีไส้ตะเกียงที่เป็นจุดสว่างอยู่นั้นไซ้ไหมล่ะ อันนี้มันก็เป็นจุดสว่างของมันอย่างนั้น

พอพระธรรมเดือนอย่างนั้น แทนที่จะจับเอาจุดนั้นมาพิจารณาว่ามันเป็นภัยอันหนึ่ง มันกลับว่า เอ้ ต่อมอยู่ที่ไหน จุดอยู่ที่ไหน เลียงงเป็นบ้าไปอีกแหละ โอ้ ไม่รู้ นี่นึกเสียดาย ถ้าพ่อแม่ครูจารย์มันยังมีชีวิตอยู่ตอนนั้น พอกราบเรียนท่านจะผางเข้ามาจุดนั้นเลยนะ อ้าว ก็จุดนั้นละจุดที่มันสว่างอยู่นั้นละตัวภพ เท่านั้นละก็เห็นภัยมันก็ปล่อยปิ้งเลย จะไปในขณะนั้นเลยนะ นี่เสียดายท่านล่วงไปแล้ว เราก็บินไป เดือนสามพอเผาศพพ่อแม่ครูอาจารย์มันแล้วก็ขึ้นอยู่บนวัดดอย ครบ ๑๐๐ วันของท่านเขาก็ไปนิมนต์เราลงมาอีกแหละ อยู่วัดดอยธรรมเจดีย์ เดือนสามแล้วนะ

พอลงจากนั้นมาแล้วเปิดมาทางนี้ละ แยกจุดต่อมนั้นละมา ผ่านมานี้เข้านี้ ไปคนเดียวนะ ไปเข้าอำเภอบ้านฝื่อ อำเภอกำป๋อ เข้าไปสัก ๆ ไปอยู่คนเดียวในเขา เขาเรียกว่า ถ้ำผาดักผาแตกอะไร ไปอยู่นั้น จนกระทั่งเดือนหกถึงได้ย้อนกลับมา แยกจุดต่อม แยกอวิชชา ตัวสว่างไสวนี่กลับคืนมา พอมานั้นแล้วขึ้นวัดดอยอีก นั่นละเรื่องราวมัน ติดปัญหา

นี้ก็อยู่วัดตอย แล้วกลับมาคราวนี้ก็พอดีจ้งหะกัน นั่นละจุดต่อมอันนี้ มันถึงได้ล้มละลายไป ด้วยการพิจารณาของเจ้าของเองนะ อุบายท่านบอกไว้มันก็จับไม่ได้ เวลามันจะรู้มันพิจารณาของมันเอง ดับของมันเอง มันถึงได้ย้อนไปรู้ว่า โอ้ ที่ว่าจุดว่าต่อม

ที่นี้คำว่าจุดว่าต่อมนะ พอวิชาพริบลงไปหมดไม่มีอะไรเหลือแล้ว ที่ว่าความสว่างไสว ที่อัศจรรย์ล้นโลกล้นสงสารนั้น กับความสว่างที่สิ้นวิชาไปเรียบร้อยแล้วนั้น กับความสว่างอยู่ในอำนาจของวิชานี้ ดูความสว่างในอำนาจของวิชานี้ มันเท่ากับกองขี้ควายกองหนึ่ง ฟังดูมันต่างกันไหม ความสว่างที่ธรรมชาติแท้ ที่เลิศเลอแท้ไม่มีทางแก้ไขให้เป็นอื่นเป็นใดได้แล้ว นั่นละความสว่างอันนั้น แล้วมาดูความสว่างไสวที่วิชาหลอกกว่าอัศจรรย์นั้นนะ มันเหมือนกองขี้ควาย มันต่างกันมากน้อยเพียงไรพิจารณาซิ มันถึงมาเกิด ความสลดสังเวชนี้ แหม สุดๆ นะ โถ วิชาภคชัตริย์วัฏจักรนี้มันหลอกได้ถึงขนาดนี้เชี่ยวชาญ หลอกอย่างอื่นไม่ได้ พอถึงขั้นนี้ก็หลอกสว่างซิ

ที่แรกก็มีดี ไม่มีอะไรเกินวิชาพาให้มีดี ครั้นเวลาถึงขั้นสุดท้ายไม่มีอะไรเกินวิชาพาให้สว่างอยู่ในวงสมมุติ พออันนี้ฟังลงไปแล้วเท่านั้น ความสว่างอันเป็นหลักธรรมชาตินี้จำขึ้นมาเท่านั้นละ ความสว่างของวิชานี้จึงเป็นเหมือนกับกองขี้ควาย ความสว่างนั้นเหนือโลกขนาดไหน วิเศษขนาดไหนพูดไม่ได้เลย พูดได้ตั้งแต่ว่าความสว่างของวิชานี้คือกองขี้ควาย แล้วความสว่างนั้นเป็นยังไงมันถึงว่ามาอันที่อัศจรรย์แต่ก่อนว่ากลายเป็นกองขี้ควายไปได้ นั่นละธรรมประเภทนั้นเลิศเทียบไม่ได้ ไม่มีอะไรเทียบเลย

แต่เจ้าของทุกองค์ ๆ ไม่มีใครสงสัยนะ รู้อย่างจ้ง ๆ แต่ที่จะเอาไปเทียบกับอะไรไม่ได้ มันเป็นสองไปแล้ว ให้เป็นหนึ่งนั่นแหละ หนึ่งคืออะไร คือธรรมชาติ พูดให้เต็มปากก็ตรงนั้นละ ว่าเป็นสองก็เป็นสมมุติกันไปเรื่อย ๆ หรือว่ามหาวิมุตติ มหานิพพาน หรือธรรมชาติ ทั้งสามประเภทนี้เป็นไวพจน์ของกันและกัน ใช้แทนกันได้ นี่ละกิเลสมันเก่งขนาดนั้น พี่น้องทั้งหลายให้ทราบไว้นะ เราพูดนี้เราออกมาจากหัวใจที่ได้ผ่านสนาม ผ่านเวทิมารเรียบร้อยแล้ว ถึงขั้นเป็นขั้นตาย เราเป็นไปก่อนแล้วนะ จึงได้เอามาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง นี่เวลามันเก่ง ๆ จจริง ๆ นะกิเลสนี้ แหม กล่อมได้อย่างสนิท ทางมืดก็เอาพอใจในความมืดความบอดความทะเยอทะยาน อันหนึ่งไปถึงขั้นสว่างไสวแล้วมันก็ไปพอใจอยู่ในนั้นเสีย มันหลอกได้ทั้งมืดหลอกได้แจ่มทั้งสว่างคือกิเลส พออันนี้ฟังลงไปแล้วมันหมดท่าละที่นี้ไม่มีอะไร อันนั้นมันครอบหมดแล้วหมดปัญหาโดยสิ้นเชิง จึงมาตำหนิมันที่หลังมันตายไปแล้วจึงมาตำหนิ อ้อ กองขี้ควายอันนี้เองมาหลอกกุนะ ๆ อยู่อย่างนั้น

ที่นี้ธรรมชาตินี้เรียกว่าเลิศเลอพูดได้เท่านั้นนะ ถ้าว่าพอก็พอนอกสมมุติก็เป็นพอด้วยความเลิศเลออีกเหมือนกัน นี่ละธรรมประเภทนี้ที่ธรรมพระพุทธเจ้าครองเรียบริ้อยแล้วจึงมาสั่งสอนพวกเรา คือธรรมประเภทนี้เองไม่ได้นำธรรมชี้หมู่ชี้หมาสอนนะ เป็นธรรมของท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วนำมาสอน จึงถูกต้องแม่นยำทุกแง่ทุกมุมไม่มีอะไรผิดเพี้ยนไปได้เลย เป็นธรรมที่เลิศเลอที่สุดแล้ว พอถึงขั้นนี้แล้วหมดปัญหาโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเลย ในโลกอันนี้ไม่มีปัญหาต่อจิตใจ หมด จะแก้กิเลสตัวใดก็ไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง ท่านจึงว่า วุสิตปุรหมจรรย์ กตฺ ฌณียํ นาปรํ อิตถตตยาตติ ปชานาติ พรหมจรรย์ที่เราประพฤติปฏิบัติพิศกับกิเลสมาเป็นเวลานานนั้นได้จบสิ้นลงไปแล้ว กิจที่ควรทำก็คือการฆ่ากิเลส เราได้ทำเสร็จเรียบริ้อยแล้ว กิจอื่นที่จะทำให้ยิ่งกว่านี้ไม่มี ท่านบอก นี้ได้เสร็จกิจ ตั้งแต่ขณะนั้นแล้วไม่ปรากฏกิเลสตัวใดเท่าเม็ดหินเม็ดทรายที่จะแทรกเข้ามาให้เป็นปัญหา เหนอ กูก็นึกว่ามึงฟังลงไปตั้งแต่วันนั้นแล้วมึงยังโผล่มาอย่างไรอีก ไม่เคยมี แล้วก็เข้ากันได้กับ สนฺทสิฏฺฐิโณ สุตยอตผางออกมาเท่านั้นพอ

นั่นละท่านผู้มาสอนเรา ธรรมประเภทนี้เป็นธรรมที่เลิศเลอสุดยอด ถึงขนาดพระพุทธเจ้าท้อพระทัย จะสั่งสอนสัตว์โลกได้ยังไงเมื่อถึงขนาดนี้แล้ว คือมันเลิศถึงขนาดที่มองดูสัตว์ทั้งหลายไม่ใช่ฐานะที่จะสอนได้แล้ว ธรรมอันนี้มันเลยทุกสิ่งทุกอย่าง ประหนึ่งว่าเป็นอย่างนั้น มาพิจารณาใคร่ครวญแล้วก็พอสอนได้ อย่างทำวมหาพรหมลงมาอาราธนา สหัมบดีพรหมที่มาอาราธนาพระพุทธเจ้า เวลาพระองค์ทรงท้อพระทัยมองดูสัตว์โลกกับธรรมชาติที่เลิศเลอสุดยอดนี้ ประหนึ่งว่าไม่ใช่วิสัยที่จะมาสั่งสอนได้แล้ว ทำวมหาพรหมก็มาอาราธนาในเวลานั้น ขอพระองค์จงมีพระเมตตาแนะนำสั่งสอนสัตว์โลก อย่ามีการชวนชวายน้อย อย่าท้อถอยน้อยพระทัยแล้วถอนความเมตตาไปเสีย เพราะสัตว์โลกที่มีมลทินอันเบาบางยังมีอยู่มาก ไม่ใช่ว่าจะมีดับไปแบบเดียวกันหมด ผู้มีมลทินอันเบาบางยังมีอยู่มาก ขอพระองค์จงทรงโปรดปรานสัตว์ประเภทนี้ ก็พร้อมกับพระองค์ได้พิจารณาดูสัตว์โลกแล้วว่าของดีมีอยู่ในนั้น ถึงไม่มากก็มีปฏิเสธไม่ได้ ก็ต้องสอนต้องค้นเอาของดีที่มีอยู่แม้หน่อยก็เอา ก็ค้น

นั่นละเรื่องราว คือว่า พุรฺหมมา จ โลกา พุตฺตํไม่ใช่อ้อ้ชื้อวด ไม่ใช่วัดรอยพระพุทธเจ้านะ มันเป็นมันก็แบบเดียวกันอีก พอมันผางขึ้นมาเท่านั้น มองดูอย่างที่ว่า อ้อโฮ ขึ้นอุทาน ถ้าลงขนาดนี้แล้วจะไปสอนใครได้ ไปสอนที่ไหนเขาจะหาว่าเป็นบ้าไปหมด อยู่ไปกินไปวันหนึ่งพอถึงกาลเวลาแล้วก็ไปเสียเท่านั้นแหละ อย่าไปสอนให้เสียเวล่ำเวลาเลย มันพิลึกก็ก่อกวนกว่ากำลังของเราที่จะไปสอน พร้อมกับกลัวการเสียสละความทุกข์ ความ

ลำบากไปกับสิ่งเหล่านี้ อยู่ไปวันหนึ่ง ๆ พอถึงวันเวลาแล้วก็ไปเสียเท่านั้นแหละ นี่เป็นได้ เป็นหัวใจ แต่อันนี้มันก็เข้ากันอีกละ พอถึงขนาดที่ว่าจะปล่อยทอดธุระจะไม่สอนใครเลย สอนใครก็จะไม่รู้เรื่องรู้อะไร แล้วธรรมะก็ผุดขึ้นมาอีกแบบเดียวกัน นี่ละธรรมะขึ้นเกิดขึ้นที่นี้ ก็เมื่อโลกสงสารทั้งหลายมันมีติดบอดไปหมดไม่มีสารประโยชน์อะไรเลย ไม่มีใครจะรู้ได้ อย่างที่เรารู้เวลานี้ ก็มนุษย์ทั้งหลายกับเรานี่ เราเป็นเทวดามาจากไหน เราทำไมถึงรู้ได้เห็น ได้ รู้ได้เห็นได้เพราะเหตุใด คำว่าเพราะเหตุใดคือสายทางเดินเข้ามา เราปฏิบัติจิตใจของเราตาม สวากขาตธรรม ที่ตรัสไว้ชอบแล้วค่อยก้าวเข้ามา ๆ จนถึงที่นี้ มีสายทางมา ความหมายว่าอย่างนั้นเพราะเหตุใด

ทำไมจึงว่าไม่มีใครจะรู้ได้ในโลกนี้ มันสุดวิสัยที่เขาจะรู้ได้ แล้วเราเป็นเทวดามาจากไหนทำไมถึงรู้ได้ เรารู้ได้เพราะเหตุใด พอเพราะเหตุใดมันก็ปฏิเสธไม่ได้ซิ มันก็วิ่งถึงกัน ตั้งแต่เราเริ่มแรกปฏิบัติมาจนกระทั่งบัดนี้ เป็นสายทางที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้แล้วโดยชอบ ธรรม มาโดยลำดับลำดับจนกระทั่งถึงจุดนี้ พอว่าเท่านั้นยอมรับนะ เราเป็นเทวดามาจากไหนทำไมไม่รู้ได้ รู้ได้เพราะเหตุใด ก็เมื่อปฏิบัติตามนี้แล้วทำไมจะรู้ไม่ได้ มันก็รู้ได้ด้วยกัน เช่นเดียวกับเรารู้ตัวเอง พอว่า อ้อ ยอมรับนะ อ้อ รู้ได้ ถึงไม่มากก็ได้ ยอม ทั้ง ๆ ที่มันจะไปของมัน ท้อถอยน้อยใจ อ่อน เหมือนหนึ่งว่าจะสลัดไม่เอาอะไรเลย พอธรรมะประเภทนี้ กระตุกขึ้นมาเท่านั้นยอมเลย อ้อ ได้ ไม่มากก็ได้ นี่ไม่มีปฏิเสธ นั่นละเรื่องราวมันถึงค่อย คลี่คลายออกเกี่ยวกับเรื่องโลกเรื่องสงสารไปอย่างนั้นนะ ที่แรกเป็นอย่างนี้แหละ

เราก็ตัวเท่าหมูมันเป็นก็ต้องบอกว่าเป็นชิ หมูเป็นก็บอกหมูเป็น ช้างเป็นราชสีห์เป็น ก็บอกว่าช้างเป็นราชสีห์เป็น หมูเป็นก็ต้องบอกว่าหมูเป็นชิเข้าใจไหม มันเป็นอย่างนี้มันเป็นอย่างเดียวกัน นี่ละมีธรรมะผุดขึ้นมารับกันเลย คำนึงกันตรงนี้ละ ว่าสุดวิสัยของโลกทั้งหลาย จะรู้ได้เห็นได้แล้ว แล้วเราเป็นเทวดาบุตรเทวดามาจากไหนทำไมถึงรู้ได้ รู้ได้เพราะเหตุใด นั่น มันก็วิ่งตามสายทางที่เราก้าวมา มันก็ยอมรับ อ้อ รู้ได้ แล้วทางนั้นท่านก็ย้ำอีกว่า ก็เมื่อมีสายทางเดินที่ก้าว มีเหตุมีผลที่จะก้าวเข้ามาได้อยู่รู้ได้ด้วยกันนั้นแหละ ต้องรู้ได้ ยอมรับ อ้อ ขึ้นทันทีเลย อ้อ รู้ได้ แม้ไม่มากก็ได้ นี่ลงนะ ไม่ปฏิเสธไปเลยว่า ไปตามลำพังแต่คนเดียวไปเสียอย่างนั้น มันยังย้อนกลับมาอีก เพราะไม่มากก็รู้ได้ ไม่มากก็ได้ ได้ ๆ เรื่องราว มันเป็นอย่างนั้น

นี่ละธรรมอันนี้เมื่อเวลาปรากฏขึ้นมามักจะเป็นอย่างเดียวกัน คือมันไม่เคยเห็นเคยเจอ ตั้งแต่กับไปไหนกลับไต่มาจนกระทั่งปานนี้มันมาเจอจิง ๆ อย่างไม่คาดไม่ฝันแล้วผางขึ้นมาเลย ที่นี้มาเทียบกับโลกที่เราเคยอยู่เคยตายมาทั้งเขาทั้งเรา เต็มโลกเต็มสงสารกับ

ธรรมชาติมันเข้ากันไม่ได้ นี่ที่ว่าที่สอนไม่ได้เข้าใจไหม พวกเราเข้าใจเอานะ พุทธศาสนาของเราเป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว อย่าให้พรรณาถึงศาสนาใด ๆ เลย อันนี้จับจุดให้ เอาตรงนี้เลย แม้แต่พระพุทธเจ้าเมื่อสุภทัชไปทูลถามถึงเรื่องศาสนามีจำนวนมากจะให้ถือศาสนาอะไร เพราะศาสนาใดก็ว่าศาสนาของตัวดีหมด ๆ แล้วจะให้ถืออะไร พระองค์ก็ไม่ได้ตำหนิใครศาสนาใด เออ ศาสนาใดมีมรรค ๘ มีอริยสัจ ศาสนานั้นและทรงมรรคทรงผล อริยมรรคอริยผลจะเกิดขึ้นที่นั่น โสดา สกิทาคา อนาคา อรหันต์ จะเกิดขึ้นจากศาสนาที่มีมรรค ๘ ที่มีอริยสัจนี้ พระองค์ก็ไม่ว่าศาสนาใด ในตำราก็ไม่เห็นบอกนี่ละให้จับเอาจุดนี้นะ เกิดมานี้พร้อมแล้วพอแล้ว พวกเราได้พบพุทธศาสนาเลิศเลอสุดยอดแล้ว เอาละวันนี้ละ วันนี้ก็เทศน์นานอยู่นะว่าจะไม่นาน วันนี้มีธรรมล้วน ๆ เลย เพราะเล่นกับส้วมกับถ่านมันก็เล่นมานาน วันนี้เอากับธรรมสักหน่อยเออะ

โยม ขอบุชาธรรมหลวงตาเจ้าคะ ขอเจริญรอยตามหลวงตาด้วย

หลวงตา เออ

โยม วันนี้บ่าย ๒ โมงครึ่ง อาจารย์บุญเพ็ง วัดถ้ำกลองเพล พาศรัทธาญาติโยมถวายทองคำ ดอลลาร์ เงินสด ครับ

หลวงตา บ่าย ๒ โมงครึ่ง

โยม ครับผม

หลวงตา อ้อ เหนอ ๒ โมงครึ่ง

โยม อาจารย์สุปราณี ปิยะวรรณ จากสตรีราชินูทิศ กราบถวายทองคำ ๑ สลึง

หลวงตา เออ มีเท่าไรเอาหมดแหละ ถ้างลองทองคำแล้วมีเท่าไรเอาหมดแหละ มาเลย วันนี้เทศน์ธรรมะล้วน ๆ ไปเลย เพราะพูดเรื่องชี้หมู่ชี้หมา เรื่องส้วมเรื่องถ่านมันพูดมาเสียพอ เราจนอดทนระอาใจกับสิ่งเหล่านี้ วันนี้เปิดธรรมะเสียทีหนึ่ง

โยม หลวงตาเจ้าคะ ผ้าป่าหน้าศาลา ๔,๑๓๘ บาทเจ้าคะ

อ่านและฟังธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th